

V Ljubljani

na pošti:

zelo mala . . . K 54—
velika . . . 42—
velika . . . 21—
velika . . . 7—

na prejemstvo:

zelo mala . . . K 95—
velika . . . 50—
velika . . . 25—
velika . . . 10—

Jugoslavija

Za pismeno naročbo brez
pošiljave denarja se ne
moremo odzvati.

Naročniki naj pošiljajo
naročnino
po nakazni.

Oglasi se računajo po po-
rabljenem prostoru in si-
ker 1 mm visok ter 45 mm
širok prostor na enkrat
40 v. za večkrat ponov.

Uredništvo je na Starom trgu 12. Telefon
440. — Upravišče je na Starom trgu
12. Telefon 440.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vrednosten gladi inšertov 1. dr. se naj pri-
loži na uradni listnik ali znamka. — Dopolni
naj se pošilja. — Rokopis se ne vrača.

Quo vadis, Italia?

I. Irredenta.

Že v prvih početkih irredentističnega gibanja v naših primorskih krajih smo Slovani spoznali, da Italijani ne gredo le za vzvišenim, idealnim ciljem, da bi rešili svoje pleme izpod avstrijskega jarma — pač pa, da v svojem pohlepu segajo tudi po naši zemlji in našem ljudstvu. To je v slovenskih vrstah vzbudilo hudo nevoljo, odpor in sovraštvo proti italijanskim predrznejem.

Prenapeti irredentisti so zagnali grozen krik po celi Italiji in lahko- verno, sangvinično italijansko ljudstvo je verjelo vse, kar je propagirala irredenta. Kar so govorili in pisali o našem ljudstvu in o naši zemlji, je bilo po- največ ponižujoče, žaljivo in v glavnem neresnično!

To nepoznanje faktičnih razmer je postalo last italijanske duše, ki nas je vedno bolj sovražila, v njej je čez- dalje bolj rasla želja po odrešitvi „za- tanih“ bratov ter je končno privedla do vojne. Dobro poznaajo italijansko psiho smo Goričani že v začetku vojne bili gotovi, da Italija napade Avstrijo. A ko bi bili Italijani vedeli, kako dolgo bo trpelo njih podvzetje, prav gotovo bi ne začeli vojne ter bi bili rajše spre- jeli ponudbo grofa Berchtolda, s ka- tero jim je hotel odstopiti južni del Tirol in Furlanijo. V svoji nevtralnosti bi bili naprej kupčevali ter bi danes plaval v samem zlatu!

Moj namen v tem spisu je, za- nimati se za tisti del zasedenega ozemlja, o katerem najmanj govorijo, to je o nesrečni, prekrasni Goriški. Pravijo, da jo je Wilson že priznal Italiji, — a goriško ljudstvo poznaajo naravno pravo ter opirajoč se na Wilsonova načela proklanja londonski pakt, ki je z vsopom Amerike v vojno propadel. — ter noče ničesar slišati v Italiji hoteč na vsak način priti pod Jugoslavijo. Mimogrede se dotaknem tudi drugih okupiranih bratskih zemelj.

*) Tako si tolmači ljudstvo na Goriškem.

II. Italijanske zahteve.

Te zahteve po naših zemljah so že stare. Spominjamo se na razna irredentovska in alpinska društva. Njih člani so lazili po naših hribih, dajali jim italijanska imena, risali so zemlje- vide ter na temelju „historičnega prava“ črtali nove italijanske meje proti se- veru in vzhodu. Svoje postopanje ba- zirajo na zgodovino, na naravno t. j. geološko tvorbo zemlje, na strateški moment, na gospodarske in trgovske interese, na lastno kulturo, na svojo „slavno zmago in na italijanstvo go- riške dežele same. Poglejmo vse te točke pobliže. Ako bodo govorile za Italijane, potem se mu uklonimo, ako pa bo pravica na naši strani, potem pa se ne uklonimo nikdar! Vsaki ita- lijanski trditvi naj takoj sledi naš opravi- čeni ugovor. Začnimo tedaj:

a) Zgodovina. Trdijo, da so te zemlje spadale že starim Rimljanom. Mi odgovarjamo: Res, da so Rimljani te zemlje uropali, a kar je uropano ni pravično in 1000 let krivice ne stori niti sekunde pravice! Pa recimo še, da bi bila iz tega ropa res nastala kaka dozdevna pravica, vemo pa, da je rimsko cesarstvo propalo leta 476 po Kr. Po običajnem lastniškem prava vemo tudi, da ako kdo popusti lastniško pravico na lastnem zemljišču skozi dobo 30 let, — mu ta lastniška pravica propade — in čudno bi bilo, da bi Rimljani, katerih niti ni več na svetu ne bili zgubili svoje uropane lastniške pravice v 1443 letih t. j. od 476. l. do danes! Po propasti rimske oblasti so prišli na izpraznjeno goriško ozemlje naši pradedje Slovenci. Zgo- dovinsko je dokazano, da so bili tam že l. 600 po Kr. In drugo veliko čudo bi bilo, ko bi ta narod ne pridobil lastniške pravice v celih 1319 letih, to je od l. 600 po Kr. do danes! Če se Italijani tudi smatrajo kot pravne dediče starih Rimljanov, — so po Rimljanih „uropane“ pravice že davno izumrle ter nimajo pri nas na temelju zgodovinskega prava prav ničesar iskati, kajti lastniška pravica se zgubi

že v 30 letih — pa bi se tu ne zgu- bila v tolikih vekih?!

b) Naravne meje. Italijani trdijo, da je narava sama odločila meje Ita- lije in sicer v obsegu sedanje premirne črte. — Na prvi pogled vidimo, da je narava sama odločila meje Italije in sicer v obsegu sedanje premirne črte. — Na prvi pogled vidimo, da je ta trditev znanstveno neutemeljena! Na- rava je pač začrtala meje, a baš obratno kakor Italijani mislijo! Geološka se- stava zemeljske površine, klima in kar je najvažnejše ter bi se moralo najbolj upoštevati, to je človek, katerega Italijani pa niti ne omenjajo, — na tej zemlji govore tako jasen dokaz, da so Italijani s svojo premirno črto v popolni zmoti! Italijanski živeli je ostal v ravnini in slovenski začena prav tam, kjer italijanski ni hotel ali ni mogel napreči! Slovenci pričenjajo na alpskih izrastkih ter se potem kompaktno raztezajo proti vzhodu. Sam glasoviti Mazzini je priznal, da Italija neha s furlansko nižino!

Cavour je l. 1860. smatral, da Trst ni italijansko mesto. Lamarmora je dejal l. 1865., da nima v Trstu ničesar iskati in Vivante sedanji prosviljeni ital. publicist svari Italijo pred neme- ranim atentatom na našo zemljo! Naravne meje Italije niso tedaj ob premirni črti, pač pa tam, kjer neha ravnina ter začenjajo hri- bovi ter z njimi tudi Slovenci!

c) Strateška meja. Sedanja premirna črta: Triglav proti Reki je jako slaba strateška meja, kajti ta ima kar 7 dobrih prelazov, medtem ko Kaninova črta (stara meja med Avstrijo in Italijo) ima samo dve, k večjemu tri odprtine ter je za polovico krajša od sedanje premirne črte. Noben strateg ne bi mogel neizpodbitno do- kazati, da je premirna črta boljša stra- tegična črta negoli Kaninova. Denimo pa tudi, da bi prva bila boljša nego druga in da bi upoštevali zmago z orožjem, — kako pridejo Lahi, ki so bili tako strahovito pognani do Plave,

do tega, da si meni nič, tebi nič — kar prestavijo mejo na tujo zemljo?!

Sicer pa — kaj pomagajo danes, takozvane „strateške“ črte in točke? Ali hočete boljših strateških mest nego so Sv. Martin, Kalvarija, Sabotin in Sv. gora? Saj so jih Lahi vendar že imeli! Zakaj so jih zapustili? Danes in še bolj v bodočem ob tako grozo- vitih vojnih pripravah so hribi in gore sekundarnega pomena, — a ono, kar zmaguje, je duh je človek in kar drži, je odločna, živa kril! Ne gor in ne hribov, — ampak našo zvesto in neustrašeno kri naj Ita- lijani pridobi v zavestništvo in potem naj bo miren in gotov, da ga od nikjer noben ne bo več napadal!

d) Trgovski moment. Premirna črta je prava nagajiva ovira med Ita- lijo in Jugoslavijo ter je sposobna edino za to, da bo ustvarjala nevoljo in škodo na obeh straneh! Ker je ta nesrečna črta na nenaravni meji, je protinaravna in korist obeh držav zahteva, da se ta čim prej prestavi na Kaninovo mejo z zamenjavo Furlanije proti beneški Sloveniji.

e) Kultura in njen prestiž. O tem bi se dalo mnogo pisati, a ome- jiti se je na najpotrebnejše. Priznavamo, da so italijanske ugodne razmere ro- dila mnogo imenitnih mož. Radi se klanjamo italijanskemu ženi! Vemo, da imajo mnogo bibliotek in mnogo pinakotek, a vemo tudi, da je to le produkt poedincev skoraj 40 milijon- skega naroda! Na drugi strani pa o- pažamo, da je v poprečni italijanski duši in v masi zelo malo tega, kar nudijo knjige in italijanska kultura. Spoznali smo poprečno izobraženega Italijana, poznamo tudi nižjega laškega človeka ter se moramo naravnost kar čuditi, kako je mogoče, da ljudstvo ostaja na tako nizki stopnji splošne omike pri tako bogatih virih kulture in pod tako ugodnim laškim soincem! (Dalje prihodnj.)

LADIMIR LEVSTIK.

155. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

»Zdaj bom mirnejši,« je sklepal grof, obešaje klobuk in palico. »Ta strah mi je bil zelo napoti... Da bi le vrag pobral še njegovo Klotildo, sicer se bo hvalila z mano po Dunaju, dokler ne pride na pravo pot!«

Ali Klotilde se ni bilo treba plašiti; ob tisti uri je sedela v ekspresnem vlaku in dremala s svojimi »dekletci« čez Semerink, domovini in zvestemu so- progu naproti, zakaj grofici na smrt ji je bila pre- gna la veselo do Ischla, kljub navzočnosti cesarosti. Nevarnost je zalezvala pustolovca z drugih strani. Komaj je vrgel oči po kavarni, že se je spoteknil ob doktorja Skobylla, ki je pohajkoval tam in željno čakal nanj. Grof je odzdravil komisarju kakor na- vadno; poznala sta se in sedela že nekajkrat skupaj pri taroku, zakaj v naših malih mestih je težko izbirati družbo. Toda Skobyll, ki je drugače še pretiraval dolžno ponižnost, je bil postal menda namah hudo zgovoren; iz pozdrava se je razvil pomenek, iz pomenka, vzlic vidnemu grofovemu odporu, brezkončna debata o avtomobilnih dirkah, katere je smatral komisar po vsej priliki za aristo- kratski predmet razgovora. Očividno je hotel stu- dirati zagonetno osebnost; grof je ugenil, da išče nečesa izvednega, in mu zdaj že celo ni smel uiti. Skobyll je moral in moral, besedičil, spakoval se po vseh pravih dvorljivosti ter izpodbadal svojega duha, da bi omamil grofa z doviti. Debele srage

so stopale žrtvi na čelo; še malo, in jezik bi se mu bil obesil iz ust. Da sta obrala poslednji avtomobilski vijak, ni nič pomagalo: Skobyll se je zaletel za nekaj nadstropij više in začel brljirati z rodo- slovom visoke Bourbonso-Parmonske hiše.

»Krište, ali ne bo konca?« je obupaval grof v svojem srcu. »Pokaj me dolgočasi, falot? To ni karsibodi; zadeva smrdi, množe se znamenja na nebu... Prokleta dežela: še policisti so tukaj pusti kakor pogrebci! Natakari, prinesite ilustrovane časopise,« je viknil preko rame, da bi vsaj nekoliko zamotil Skobylla.

»Ah, tudi vi, gospod grof, ste prijatelj listov s podobami,« je brž poskočil komisar. »Seve, kulturni človek ne more živeti brez nekega razgleda po vsem ostalem svetu, zlasti pri nas, ki živimo takorekoč izven Evrope; jaz presedim po cele dneve nad fran- coskimi in angleškimi tedniki. To so žalibog le nemški,« je dodal sočutno, ko je natakari položil kup časopisov na stol. »Hej, Frio, prinesite gospodu grofu pariško ilustracijo!«

»Vi, dragi komisar, jih prelistavate pač s po- sebnimi interesi, kaj?« ga je uštipnil grof, kakor bi mu zli duh polgal besede na jezik.

»Kako mislite?« se je sklonil komisar čez mizo.

»I nu — kar se tiče tiralic in kaj vem česa še.«

»Zares, hehehe,« se je zasmeljal Skobyll nekam prisiljeno. »Vsakdo gleda v svet, kakor ga uči po- klic; niti Shakespearea ne razumemo vsi enako.«

»In vi, častiti varuh javnega reda, imate vsaj to tolažbo, da je vaš pogled na stvari takorekoč pogled ogromne večine človeštva.«

»Menite?« je dejal komisar bolj kisló. »Se prav — kako izvolite misliti?«

»Tako, da nosi povprečni dobri državlján v svojem srcu zaplodek policaja. Človeška natura je taka; praskajte jo koder hočete, izpod vnanjega lošča vas zbode zmerom ena in ista plemenita no- tranjost.«

»Vaš sarkazem je vedno duhovit, gospod grof,« se je kahljal Skobyll prisiljeno.

»Naj vam to dejstvo ne krati spanja; pred- stavljati v sebi nekakšen ideal svojega pokolenja je povzdignjivo, kljub vsemu.«

»Človek bi rekel, da niste čisto prepričani o po- trebnosti našega stanu?« je nastavil policist malo- dane izzivalno.

»O pač!« Grof je že duhal zanko. »Saj vendar opažate, kako varnega se čutim v vaši bližini... To ni karsibodi.«

Medtem sta listala po časopisih; pregovarjaje se z grofom, je gledal Skobyll čez njegovo ramo v francoski tednik ter pripomljal z brencljevo ne- utrudnostjo:

»Predsednik republike... parada na Markovem polju... zmerom eno! Hm, kar se tiče vnanjega pompa, smo v monarhiji pač bolje preskrbljeni — vse kar je res in prav!... Ah, konjske dirke v Longchampsu, prekrasno! Vidite, gospod grof, to je moja sanjarija; vi ste jih že videli kdaj, seveda?... In aeroplani... pa nove mode — magnifique, to pravi po francosko, ne?«

(Dalec 1918)

Slavnost v Ptuj.

S Ptujem vred je slavila včeraj tudi vsa Slovenija ne le 50 letni jubilej obstoja Narodne čitalnice, temveč v še večji meri proslavo ustanovitve razvalin avstrijskega trinošstva preronega jugoslov. Ptuj. Prvič v zgodovini tega starodavnega mesta si je izvemši nekaterih nemških hiš, že na predvečer nadel Ptuj svečano obleko iz pestrih jugoslovanskih trobojnic, zelenja in cvetja. Na dično okrašenem kolodvoru je vzbujal pozornost slavolok z napisom: „Iz narodne stoletne moči na delo ti pravi buditelj!“ Na sprejem gostov je čakala posebna deputacija Narodne čitalnice, Sokola in drugih društev. Že s prvim ob pol osmih zjutraj dopeljem vlakom je došlo obilo občinstva. V ta vlak je v Strnišču vstopil tudi primorski Sokol, med drugimi Sokoli iz Središča, Ormoža, Čakovca, Marazdina in Krapine. Častno zastopani so bili tudi Sokoli in Sokolice iz Ljutomerja in Sv. Lenarta v Slovenskih Goricah. K pozdravu na kolodvor je došel tudi Ptujski Sokol z naraščajem. Navzoče je pozdravil starosta ptujskih Sokolov dr. Farmevc. V svojem pozdravnem nagovoru je navzoče spominjal, da so prvič došli v jugoslovanski Ptuj, ta nekdanja nemška trdnjava, danes jugoslovanski, na tem imata tudi Sokol in Čitalnica mnogo zaslug. Z osvoboditvijo Ptuja pa naše delo nikakor ni končano. Pred nami stojijo priče naših neodrešenih bratov iz Primorja, na naši severni meji pa nam preti izguba Radgone. Govornik je končal z iskreno dobrodošlico v jugoslovanskem Ptuj. Godba je na to zasvirala narodno himno. V imenu Sokolstva se je za pozdrav zahvalil dr. Pivko. Sprejemu je sledil odhod na telovadniški prostor. Na čelu izpreveda so jahali Sokoli, za njimi sokolski naraščaj Ptuj, Maribor in Ormož, Ljutomer, Sv. Lenart. Nato je sledila mestna godba in tri zastave, mariborska, goriška in ljutomerska, potem Sokoli iz navedenih krajev in častne stotnije saperskega bataljona v Ptuj. Na telovadnem prostoru so se vršile predvaje. Ob deseti dopoldne je došel nadaljnji vlak z udeleženci iz raznih krajev. Dospela je med drugim tudi Glasbena Matica iz Maribora. Med tem se je vršila v stolni cerkvi v mestu slovesna služba božja. Nato je bilo slavnostno zborovanje Narodne čitalnice v veliki dvorani Narodnega doma. Koncem dopoldanske slavnosti se je vršil veličasten izprevod skozi ulice mesta, ki jih že spremljalo slovenski napisi. Na čelu izpreveda so jahali kmetijski jedzdec v narodni noši. Njim je sledil okrašen voz zavednih Slovencev iz Račja, nadalje jahalni odsek ptujskega Sokola, potem godba, praporji in staroste odposlancev Slovenske Sokolske Zveze, sokolski naraščaj, Sokolice, Sokoli in ptujski Narodna Čitalnica. Izprevod

je zaključila častna stotinja saperskega bataljona in številno občinstvo. Razen omenjenih sokolskih društev je bil zastopan tudi Sokol iz Novega mesta, iz Ljubljane (I), Škofje Loke, Rogaške Slatine, Križevcev, Radeč, Trbovelj itd. Zastopan je bil tudi mariborski češki klub. Izprevod se je ustavil pred okrašenim mestno hišo, kjer je imel gerent dr. Senčar na navzoče krasen nagovor. Spominjal se dogodkov leta 1908, ko ko bili Slovenci ob prihodu Cirila Metodovega društva v takrat ponemčurjenem mestu sivo napadeni. Danes pa svoje jugoslovanske brate z vročim srcem pozdravlja in poljublja jugoslovanski Ptuj. Govornik je zaključil svoj govor s trikratnim živio klicem kralju Petru in regentu Aleksandru, ki je izzval desetstisočeri odmev zbrane občinstva. Godba je nato zasvirala „Lepo našo domovino“. Za pozdrav se je zahvalil dr. Sernec, ki je omenjal, da je današnji dan najpomembnejši dan v zgodovini mesta Ptuj in vsega zaledja. Pred Narodnim domom je pozdravil izprevod predsednik Narodne čitalnice dr. Jurčeta, kateremu se je zopet zahvalil dr. Sernec. Slavnostni izprevod se je zaključil pred okrajnim glavarstvom, kjer je okrajni glavar dr. Pirkmajer v vznesenem govoru pozdravil navzoče v imenu politične oblasti. Tudi tukaj je pozdrail dr. Sernec, ter so njegove besede izvale posebno navdušenje, ko je naglašal, da se nikdar ne odpovemo ideji združenja z našimi primorskimi brati. Iz tisoč in tisoč grl je zagrnila svečana prisega: „Nikdar!“ S to prisego so se združili navdušeni živio klici kralju Petru in regentu Aleksandru, primorski Sokol je med govorom brata Trošta dvignil goriško zastavo. Govornik je naglašal, da so pod to zastavo korakale svoj čas sokolske vrste po ulicah naše Gorice in na povratek tega trenutka nikdar ne bomo nehali upati. Naša zastava bo zopet plapolala na našem solnčnem jugu. Nato je bil banket v nekdanji nemški hiši, kjer je več govornikov povzelo besedo. Popoldne ob treh je bila javna telovadba, kateri je prisostovalo nad 6000 gledalcev. Slavnosti je sledila ljudska veselica v mestnem parku. Dan je potekel brez najmanjšega nesoglasja ob splošnem navdušenju ter bo ostal vsem udeležencem gotovo v trajnem spominu.

Ldu.

Kriza rešena?

Ldu Belgrad, 9. septembra. Po pogajanjih, ki so se vodila tekom večerajšnjega in prejšnjih dni, je končno uspelo prekoračiti vse zapreke in končno rešiti krizo. Danes je padla odločitev in je bila sestavljena lista novega kabineta. Lista kabineta še ni objavljena, ker se morajo rešiti še nekatera osebna vprašanja. Kolikor se doznava iz političnih krogov, bo vlada sestavljena takole: Ministrski predsednik Ljuba Davidović, podpred-

sednik dr. Korošec, minister za konstituantno Stojan Protić, minister za notranje stvari Josa Nestorović, minister za zunanje stvari dr. Ante Trumbić, minister za vojno general Stevo Hadžić, finančni minister dr. Voja Velković, minister za pravosodje dr. Pavle Marinković ali dr. Albert Kramer, minister za prosveto Svetozar Pribičević, minister za promet Milorad Drašković, minister za trgovino in industrijo dr. Mumčilo Ninčić, minister za narodno zdravje dr. Slavko Miletić, minister za socialno politiko Anton Kristan, minister za verstvo dr. Tugomir Alaupović, minister za pošto in brzojav dr. Edo Lukinić, minister za šume in rude še ni dolčen, minister za javna dela Miloš Kapetanović, minister za agrarno reformo Kosta Timotijević ali Avramović, minister za kmetijstvo Vitomir Korač, minister za prehrano Viljem Bukšeg.

Nemško-Avstrijski protest.

Ldu. Nauen, 8. sept. (Brezž.) O seji nemško-avstrijske narodne skupščine, v kateri se je končno privolil podpis mirovne pogodbe, poročajo še nastopno: Državni kancelar dr. Renner je najprej poročal o poteku in uspeha pogajanj v St. Germainu. Zastopnik krščansko-socialnih poslancev je utemeljeval predlog glavnega odseka, naj se vzame poročilo državnega kancelarja na znanje ter pred vsem svetom svečano protestira proti temu, da se nemško-avstrijskemu ljudstvu pod pretežno varstva neodvisnosti Nemške Avstrije jemlje pravica samoodločbe ter za življenja potrebna gospodarska in politična združitev z nemško materinsko deželo. Narodna skupščina naj izreče nado, da zveza narodov ne bo trajno odrekala nemškemu ljudstvu pravice do ujedinenja in svobode naroda, kakor hitro bo mir prevladal duha nestrpnosti in sovražnosti, ki je povzročil vojno. Nadalje naj narodna skupščina protestira proti nastatnemu odtrganju 3 in pol milijona sudetskih in alpskih Nemcev ter njihovi podreditvi tujemu gospodstvu naroda, ki se priznava v mirovni pogodbi za sovražnika. Zgodovinsko odgovornost za ta sklep dela narodna skupščina one vlasti, ki so ga kljub resnemu nemško-avstrijskemu svarilu izvedle. Narodna skupščina dviga pred vsem kulturnim svetom obtožbo in protest proti odtrganju Južne Tirolske od njene skupne materinske dežele, kakor tudi ostalih alpskih Nemcev, ki so odtrgani od svojega naroda. Nadalje se izraža upanje, da bo zveza narodov kmalu zopet poravnala krivico na sudetskih Nemcih, Južni Tirolski, na važnih delih Koroške, Štajerske in Nižje Avstrijske. Z zadovoljstvom se je sprejelo priznanje združitve zahodno Ogrske z nemškimi alpskimi deželami. Končno se izreka, da je večji del gospodarskih in finančnih pogojev neizvedljiv. Izjava se zaključuje: Narodna skupščina mora žal računati s prisilnim

položajem, ako ravno smatra st. germanski mir za narodno krivičen, politično usodopoln in gospodarsko neizvedljiv. Kar se tiče političnih in gospodarskih ozir, mora počakati, da vidi, kake načrte imajo vlasti glede izvedbe gospodarskih in mirovnih pogojev. Pričakuje, da bodo vlasti izpolnile v odgovoru dane obljube. V zvezi narodov vidi ono instanco, ki je poklicana, priznati in trajno zagotoviti tudi naši republiki pravico, ter pooblašča kancelarja, da podpiše mirovno pogodbo.

Mirovni posvet.

Romunija, Jugoslavija in Čehoslovaška

se branijo — kakor poroča „Temps“ — podpisati mirovno pogodbo z Nem. Avstrijo, ako se ne zadosti njihovim zahtevam. Delegacije Romunije, Jugoslavije in Čehoslovaške so predložile mirovni konferenci note svoje zahteve.

Romunska delegacija ne podpiše mirovne pogodbe v St. Germainu.

m Ldu. Pariz, 8. sept. (Čtu.)

Romunska delegacija je končno javno odklonila podpis mirovne pogodbe v St. Germainu radi določb o varstvu manjšin.

Vlada SHS ne podpiše mirovne pogodbe z Nem. Avstrijo?

m Ldu. Pariz, 7. sept. (Dku.)

Reuterjev urad poroča: Kakor se zadržuje, je vlada kraljestva SHS sklenila, da ne podpiše mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo.

Skupna seja v Belgradu.

m Belgrad, 9. sept. (Izv. poročilo.) V nedeljo pozno popoldne je imela vlada skupno sejo s šefi vseh parlamentarnih skupin. Na tej seji se je razpravljalo o naši vnanji situaciji z ozirom na predstoječi podpis mirovnih pogojev z Nemško Avstrijo. Ob tej priliki so poslanci opozarjali na posamezne momente in dele mirovne pogodbe, ki se tičejo naših zadev.

Mirovna pogodba z Bolgarijo v bistvu izdelana.

m Ldu. Lyon, 9. sept. (Brezž.)

Kakor poroča „Petit Parisien“, je mirovna pogodba z Bolgarijo v bistvu že izdelana. Glasom tega lista bo pridobila Srbija nekoliko ozemlja s pravkom meje severozapadno od Sofije in v kolenu reke Strumice. Tracijo bo dobila Grška, toda treba bo najti način, kako bi se Bolgariji omogočil za njeno trgovino dohod k Egejskemu morju. V mirovni pogodbi ne bo govora o vprašanju južne Dobrudže.

Vrhovni svet zaveznikov vstraja na svojem sklepu glede izpremembe nemške državne ustave.

Ldu. Lyon, 9. septembra. (Dku.)

„Petit Journal“ javlja, da po vestih iz verodostojnega vira vrhovni svet zaveznikov neomajno vstraja na svojem sklepu glede izpremembe nemške državne ustave.

Dr. Janko Leskovec:

Jubilej in še kaj.

Spomini in slike iz vojne dobe.

(Dalje.)

Še le čez več dni sem bil poklican pred preiskovalnega sodnika, v katerem sem spoznal fanatično zagriženega renegata dr. Oswatitscha, ki tudi dela za svoje grehe pokoro nekje v Nemški Avstriji. Ni vedel, čemu sem aretiran in moral sem mu povedati sam, kar sem slišal še v Lenartu. Izjavil je, da nima ovadbe in da moram počakati. Dočim je bilo prvotno njegovo vedenje prikrita škodoželjnost, veselje in ona blazna mogočnost, ki je odlikovala spodnještajerske nemškutarje, se je spremenilo obnašanje v nekako prijaznost po moji izjavi glede obdolžitve špijonaže in z nekako familijarnim glasom mi je rekel, naj le priznam, če sem morda vendarle špijoniral. In pri tem si je moral biti svest, da pri sv. Lenartu, kraju oddaljenem 4 ure od železnice, v pokrajini oddaljeni na stotine km od vojnih pozorišč o kakih špijonaži ni mogoče govoriti in da bi bil eventuelen tak poskus ju-

ridični nonsens, poskus na neprikladnih predmetih. No da, vsako priznanje kake slovenske krivde bi bilo g. sodniku dobro došlo. Pa s svojim klavirnim poskusom je grdo pogorel.

V tistih časih je tudi najzagriženjši pristaš Šusteršičevega nauka, da naš uradnik le žre in žre, v zaporu, zlasti pa pri zasliševanju, razpravah in sodbah, bridko občutil razliko med objektivnim slovenskim in fanatičnim nemškim, posebno pa renegatskim sodnikom. Teh je pa bilo največ! Počasi pa gotovo je prišlo spoznanje in poslanec Roškar, ki je tudi za kratek čas „potoval“ v Gradec, se je čisto spreobrnil, zabavljaj nad svojim prejšnjim vzornikom dr. Šusteršičem, in slovesno izjavil, da ga nikdo več ne pripravi do nastopa proti slovenskim naprednim uradnikom. V takih in podobnih ozirih so delovale internacije blagodejno in največja politična napaka nemškega Volksrata je bila, da je denunciral zavedne Slovence brez ozira na stranke: duhovnike in lajke. Le vsled skupnega trpljenja je bil mogoč skupen nastop, padec dr. Šusteršiča in majniška deklaracija.

Vrnil sem se v svojo samotno celico, ki se mi je sčasoma priljubila. Dobil sem knjige in dovolilo se mi je tudi 6 cigaret dnevno. Tam sem pisal svoje urgence in pritožbe. 15. avgusta sem praznoval sokolski zlet s tem, da sem izvajal ob lastnem žvižganju 5 prostih vaj, dokler ni prišel ječar, me korenito oštel in grozil z discipliniranjem. Na izprehodu nisem več našel mariborskih znancev, pač pa se je na prevoznih v taborišča ustavilo v Mariboru za kratek čas okoli 130 hrvatskih in srbskih inteligentov obojega spola iz Dalmacije. Zlasti me je zanimal častitljiv mož s sivo brado in zvedel sem pozneje, da je to pesnik dr. Tresić Pavičič.

Sicer se med tem ni zgodilo nič posebnega. Ujetniki smo se dobili le pri sestankih in pri kopanju. Bilo nas je vedno dosti; nekateri so prihajali, drugi odhajali. Nekaterim je bil obred skupnega kopanja v Adamovem kostumu nekoliko neprijeten, posebno duhovnikom, med katerimi je bil kaplan iz Kamnice že drugič aretiran. Jaz sem pri kopanju imel le to nesrečo, da sem našel uši v obleki, ker sem moral perilo odložiti na kraju,

kjer je slekel svoje cunje umazan potepuh. S hrano nas je odiral nemškutarski krčmar v bližini sodišča, ki je samo z dajanjem hrane aretirancem obogatel. Računil je za precej srednjeverstno hrano opoldan in zvečer 3-20 K, za one čase naravnost odiruško svoto. Jaz se pri svojih skromnih sredstvih nisem pustil dalje gutiti in sem raje jedel jetniški ričet in črn kruh, kakor da bi bogatil narodnega sovražnika.

Končno so se po ponovnih urgenceh pričela zaslišavanja. Spoznal sem svoja denuncijanta, itak orodji v rokah višjih sil. Bila sta oba Štajerčijanca, prvi, neki Breznik, je bil najbrž tudi osebni moj sovražnik, ker sem zastopal nezakonskega otroka proti njemu v pravdi radi očetovstva. V čem je obstajal dokaz „ogledništva“? V tem, da sta me pri ribarjenju v Pesatci nekoč opazovala in videla, da sem potegnil pri odpočitku nekaj iz prsnega žepa. Kaj je bilo in če sem kaj zapisal, (tako se je glasila ovadba), nista vedela in sta priznala, da je bil popolnoma mogoč slučaj, da sem privlekel dozo in si napravil cigareto. Razbremenjevalne

Politični pregled

p Regent Aleksander bo prišel prihodnji mesec v Zagreb, kjer se bo zadrževal nekaj dni, nakar se poda v Ljubljano.

p Dr. Tavčar in agrarna reforma. Dr. Tavčar priporoča v St. N. previdnost in temeljito razpravljanje, predno se reforma uvede. Po teh besedah bo treba najprej časnikaške polemike, potem zborničnih debati; za tem pride načrt zakona in lokalni izjemni zakoni, kolikor moči za vsako vas posebej, da bo imel vsak odstavek temeljnega zakona svoje izjeme, posebna določila in norme. Na vse to naj se pritegne komisija izvedencev, županov, juristov in končno tudi kmetov. Po času bi se pa tako vršilo: časnikaška polemika do spomladi, zbornične debate preko poletja, načrt zakona do zime — prvo leto. Lokalni izjemni zakoni bi se delali v drugem letu, komisije bi prišle na vrsto v tretjem letu. Medtem pa prihajajo Amerikanci v domovino, čakajo Pri-morci po vagonih, kam naj bi šli, je v Ljubljani, Mariboru in drugod vse prenapolnjeno in preže madžarski grofi Prekmurju in nemški veleposelniki in nemškutarji po Koroškem kako bi ljudi bolj begali.

Pa seveda! Le malo počasi, od paragrafa do paragrafa, dokler ne postane anarhija in nezadovoljnost z draginjo v zvezi tolika, da bo prekipelo. — Ljudstvo pa pravi: čimprej, čimbolje, da pridemo do miru in reda, da odvezamo moč domačim sovražnikom in to tembolj, ker je načelo enostavno: posestva preko gotove velikosti se razdele, upošteva se pa najprej domačine, potem invalide in vojake in končno ostale interese v gotovem turnusu, saj sveta bo dovolj, toda do spomladi bi bil skrajni čas, da se zadeva uredi. Raznih nasvetov v člankih in zbornicah so pa ljudje do grla siti; treba je dejanj, energičnega dela.

p Tittonija pričakujejo v Rim. Ldu. Milan, 9. sept. (Brezž.) Kakor poroča „Popolo Romano“, se pričakuje za prihodnji teden prihod Tittonija v Rim. Takoj nato bo pričela razprava o mirovni pogodbi z Nemčijo in Avstrijo.

p Nemška podivjanost. Dne 4. septembra so imeli v Celovcu pri Sandwirt velik protestni shod. Tu sta po starih običajih odrihala po Slovanih

priče so imele lahko delo in koncem septembra sem bil spušen na prosto.

Služaj je nanesel, da sem zadel v Mariboru na šefovo soprogo. Zvedel sem marsikaj zanimivega. Ona ni mirovala in je hodila od Poncija do Pilata radi moje in sollicitatorjeve aretacije in zahtevala izpuščenje. Energična ženska! Tresli so se pred njo graški in mariborski državni pravdniki in slišati je morala od strani, da bi tudi sama prišla v zapor, če bi ne pričakovala v kratkem poroda. Tudi šef sam se je nahajal kot vojak v preiskavi in je ravno tisti čas moral oditi iz fronte v Zagreb. Se zdaj se spominjam prizora, ko mi je pripovedovala te dogodke; oči so ji žarele in celo telo se je treslo, besnega ogorčenja. Tako si je ranjka Avstrija pridobivala prijatelje. Šefu so prebrskali in zaplenili knjižnico. Odnegli so same „veleizdajalske“ stvari: nekaj letnikov „Slovana“, Matične knjige in podobno. Posebno nevarna se jim je zdela Pugačeva knjiga „Mimo ciljev“. Saj se ve, kake cilje ima knjiga v mislih! Vsi vodijo v Beograd! Konfiscirali so torej tudi to zločinsko delo. Sploh je pri sv. Lenartu „preganjanje kristjanov“ krepko napredovalo. Razun sollicitatorja in mene so zaprli nadpoštara, nadučitelja, pri sv. Trojici pa zdravnika dr. Weixa. Ker se je ondodni stražmojster upiral, da bi Slovence aretirali brez vsakega povoda, je bil za kazen prestavljen v Vuhredske ali Vuzeniške hribe. Kje je sedaj vrli mož, ki se je menda imenoval Volk, mi ni znano.

(Dalje prib.)

Lemesch, Schumy I. dr. Zahtevali so, da se bacne Slovence s Koroške, če ne drugače pa s silo Volkswehra, kakor je predlagal Volkswehr Beamter Arnejc. Med neizmernim „Heil Deutsch-Osterreich“ klici se oglasi tudi nekdo „Živijo Jugoslavija“. Kot volkovi so planili ljudje nanj in ga tako stegli, da je umrl drugi dan. Pa pravijo, da smo mi barbari — Nemci oglejte si svojo hišo, jo popravite in konec bode barbarstva.

p Italijani odpustijo letnik 1895? Ldu. Milan, 9. sept. (Brezž.) Kakor poročajo časopisi, bo letnik 1895 najbrže odpušen tekom meseca septembra.

p Ostre zahteve Romunije. Ldu. St. Germain, 9. sept. (Dku.) Odposlanec entente George Clerk je v imenu zaveznih in pridruženih držav stavil romunski vladi naslednje zahteve: Romunske čete se morajo umakniti iz Madžarske v določenem roku in morajo takoj ustaviti rekviriranje; dalje morajo izročiti že rekvirirani material komisiji za obnovo in odškodnino. Romunske čete, ki se nahajajo na madžarskih tleh, se morajo pokoriti navodilom vrhovnega sveta zaveznikov, v kolikor se tiče sestave vlade in vzdrževanja javnega reda.

p Zbližanje Madžarske in Romunije. Veliki Bečkerek, 8. sept. — Predsednik nove madžarske vlade je izjavil: Želim, da bi Madžarska živela v dobrih odnosih z Romunijo. To je naš vzajemni interes, ker ne smemo pozabiti, da sta obe državi obkoljeni po Slovanih. Zato sta obe državi tudi navezani druga na drugo in naravno je, da iz tega izhajamo posledice. — Predsednik vlade je med dejal tudi, da bodo volitve za madžarsko konstituantno dne 20. septembra t. l. (Ldu)

p Dr. Wekerle za zvezo Madžarske, Romunije in Bolgarije. Veliki Bečkerek, 7. septembra. Sotrudnik romunskega lista „Romanul Asavel“ se je razgovarjal v Budimpešti z bivšim ministrskim predsednikom dr. Wekerlem, ki je izjavil, da morajo biti v bodočnosti odnosi med Romunijo in Madžarsko najboljši. Romuni in Madžari, je rekel, imajo mnogo skupnih interesov v novi Evropi. Neverjetno je, da bi oba naroda ne uvidela, kako so njuni interesi paralelni. Treba si je vzajemno pomagati in ne bi bilo napačno, ko bi v to politiki pritegnili tudi Bulgare, ker oni niso Slovani, je rekel Wekerle. Sodim, je nadaljeval, da bi bila njihova pridružitve koristna za Romune kakor tudi za Madžare. Glede Erdelja je izjavil Wekerle, da je potrebno, da dobi Erdelj avtonomijo s romunskim državnim jezikom, toda s svobodno uporabo drugih jezikov. (Ldu)

p Madžarski trgovinski minister Heinrich položil mandat za sestavo nove vlade. Ldu. Budimpešta, 7. sept. (Dku.) V včerajšnji seji ministrskega sveta je madžarski trgovinski minister Heinrich položil mandat za sestavo nove vlade. Min. svet je to položitev mandata vzel na znanje. Heinrich je obvestil o tem tudi entento s posebno noto, kateri je pritril ministrski svet. Noto, ki jo je minister Heinrich naslovil na medzavezniško vojaško misijo v Budimpešti, slove: Čast mi je sporočiti, da se, odkar je bilo izročeno moje obvestilo glede sestave kabineta, javno mnenje v državi čimdalje močneje in složneje izraža za kabinet, kateremu točasno načeluje Štefan Friedrich. Ker smatram za nemogoče, da bi moje prizadevanje kljub najboljšim namenom imelo uspeh, smatram za svojo dolžnost, odkloniti poverjeno mi nalogo, da sestavim vlado.

Razna poročila.

Boj proti draginji in korupciji.

Beograd, 7. septembra. — V ministristvu za prehrano se dela z veliko vnemo na reorganizaciji, ki naj usposobi ministristvo, da bo odgovarjalo svojemu namenu. Eden glavnih razlogov za njegov obstoj je boj proti draginji in korupciji. Dosedaj se je

ta borba vodila z manjšo energijo, kakor bi to zahtevala korist naroda in države. To se vidi na temu, da cene še vedno rastejo, namesto, da bi padale. Reorganizacija bo izvedena v najkrajšem času.

Vlom v rusko državno banko v Moskvi.

Ldu. Stockholm, 8. sept. (Dun. Brezž.) Roparska tolpa, sestoječa iz 16 banditov, je napadla rusko drž. banko v Moskvi. Odnesele je baje dva in pol milijona rubljev.

Bivši madžarski rdeči gardisti se posvečajo ropanju.

Ldu. Budimpešta, 8. sept. (Dun. KU.) OKU. poroča: Po najnovejših semkaj dospelih vesteh, so prišli na sled roparski tolpi, sestoječi iz 33 bivših rdečih gardistov, ki se klati po Transdanubiji ter ropa in mori. Tolpa se izdaja za oddelek Bele garde, iz česar je razvidno, kako napačno je informirano inozemsko časopisje, ako govori o grozodejstvih narodne vojske in o belem terorju. Narodna vojska nastopa z vso energijo proti tolпам, ki ogrožajo javni mir in red.

Gradivo za savski most.

Ldu. Belgrad, 9. sept. Angleški in francoski poslanik sta intervenirala pri romunski vladi v Bukarešti, da Romunija zopet povrne zaplenjeno gradivo za savski most.

Državni kancler dr. Renner podpisuje mirovno pogodbo.

Dunaj, 8. septembra. (ČTU) Državni kancler dr. Renner je snočil ob 18. zapustil Dunaj in se odpeljal v Saint Germain, da podpiše mirovno pogodbo. (Ldu)

Kako so skrbeli ogrski boljševiški poverjeniki za sebe.

Budimpešta, 7. septembra, (ČTU) Preiskava proti bivšemu ogrskemu ljudskemu poverjeniku Tiboru Szamuelyju je dognala nastopno: Uspeh hišne preiskave je bil naravnost senzacionalen. Policija je našla tri velike z železom okovane zaboje, ki so jih odprli pred uradno komisijo. Ko so odprli prvi zaboj, so bili vsi uradni činitelji naravnost osupnjeni. Zaboj je bil do viha napolnjen z najrazličnejšimi dragocenostmi, z zlatimi in srebrnimi predmeti, s kinčem, diademi, zlatimi in srebrnimi verižicami, briljantnimi prstani in uhani, zlatimi in srebrnimi redikili in drugo. Veščaki so cenili vrednost na 8 do 10 milijonov kron. Druga dva zaboja sta bila napolnjena z bankovci po 200 K, ki jih je izdala avstro-ogrška banka. Denar je bil kakor je navada v bankah, sortiran in zvezan z ovitki. Ta denar je iz budimpeštanskega glavnega zavoda Avstro-ogrške banke. Policija je vse tri zaboje zaplenila.

Dnevne vesti.

dn Kraj Peter, ki se nahaja točasno v Arangjelovacu, pride v Belgrad koncem tega meseca. Stanoval bo v vili na Topčiderskem griču, dokler ne bo Dvor popravljen.

dn Regent Aleksander je podpisal naredbo, s katero se ureja naša pomorska uprava. Središče te uprave bo začasno Bakar. Za načelnika je imenovan dr. Ljubomir Tomašič.

dn Vsi Čehi bivajoči v Sloveniji in sicer pripadniki čehoslovaške republike in kraljestva SHS prijavite takoj v lastnem interesu pismeno: Ime in priimek, značaj, starost, rojstveni kraj, domovinsko pristojnost, število družinskih članov in sedanje bivališče Zastopništvu čehoslovaške republike v Ljubljani, Glavni kolodvor.

dn Prvi kongres jugoslovanskih žen v Belgradu se vrši dne 21. t. m. Predsedstvo splošnega slovenskega ženskega društva je prejelo povabilo za vsa slovenska ženska društva ter vabi njih predsednice in odbornice na skupno sejo, dne 12. septembra 1919, to je v petek popoldne ob 4. uri v malo posvetovalnico na magistratu. Udeleženske kongresa bodo imele polovično vožnjo do Belgrada ter se jim poskrbi stanovanje. Ker je treba imena

zastopnic naših ženskih in dobrodelnih društev javiti zvezji ženskih društev v Belgrad, naj se blagovolijo zastopnice naših ženskih in dobrodelnih društev seje v petek zanesljivo udeležiti.

dn Pokroviteljstvo društva gledaliških igralcev kraljevine SHS je sprejel prestolonaslednik Aleksander.

dn Prosto vožnjo po železnicah za časnikarje zahteva časnikarsko društvo v Sarajevu. Izročilo je vladi tozadevno prošnjo. Zagrozili so, če se jim ne ugodí, da listi ne bodo več prinašali publikacij od ministrstev in vlade.

dn Srbohrvatski jezik v čehoslovaški republiki. V čehoslovaških šolah bodo uvedli kot obligaten predmet srbohrvatski jezik. Nekaj dijakov pošljejo v Belgrad, da tam dobro proučijo srbohrvatski jezik in njegovo zgodovino.

dn Zaplenjenje imetja. Do sedaj je ministristvo trgovine in industrije izvršilo sekvester nad imetjem 800 podanikov neprijateljskih držav.

dn Visokošolci-begunci. Prosim vse visokošolce-begunce, da se udeležijo sestanka dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni pri Češnovarju, Ljubljana, Dolenjska cesta. Dnevni red: materijelno vprašanje. Dr. Rybač VI.

dn Jugoslovansko akademsko podporno društvo v Zagrebu. Slovenski akademiki niso prejeli nabiralnih pol gornjega društva. Pozivljamo tem potom vse, da se za iste nemudoma zglase na naslov „Jug. akad. podporno društvo“ Zagreb-Univerza, ako žele v bodočem šolskem letu uživati ugodnosti tega društva.

dn Na drž. gimnaziji v Kranju se prične šolsko leto 1919/20 dne 22. septembra t. l. z vpisovanjem novih učencev v I. razred od 8. do 10. ure in sledečimi sprejemnimi izpiti. 24. septembra se vrše ponavljalni, dodatni in sprejemni izpiti v II.—VIII. razred, vpisovali pa se bodo učenci v te razrede dne 25. septembra. — Otvoritvena sv. maša bo 26. septembra ob 8. uri v gimnazijski kapeli.

dn Pogrešani vojaki. Žene in zakonski otroci vojakov, ki so že delj časa pogrešani, prosijo lahko brez ozira na svoje gmojne razmere za provizorično vojaško preskrbnino (pokojnino), akoravno vojak še ni bil uradno od vojaške oblasti proglašen za pogrešanega. Občinski in župni urad morata potrditi, odkdaj se vojak že pogreša. Radi sestavitve prošnje za preskrbnino naj se zgleda vsakdo pri svojem županstvu.

dn Most pri Belgradu čez Savo bo v najkrajšem času dogotovljen.

dn In mi trgovski pomočniki? Mnogokrat smo že imeli priliko čitati v raznih listih o obupnih klicih iz delavskih in uradniških krogov, ter o slabem gmojnem stanju v katerem se sedaj nahajajo. Vsakdo je usmiljenja vreden, kdor ne zasluži toliko, da bi se preživel, vendar jih je malo, kateri so v tako žalostnem stanju kot ravno mi trgovski pomočniki. Cestni pomočnik ima dnevno 15—16 K, mlad izučen rokodelc 18—20 K. Trgovski pomočnik pa seveda, reči in piši mesečno 300 do največ 450 K to bi bilo dnevno 10—15 K s temi novci živi ali umri, ali pa hodi zapuščen okoli. Za kar danes dobiš komaj hrano in stanovanje, naj ti tudi zadostuje za vse druge potreščine.

dn Vodstvo dekliškega zavoda „Vesna“ v Mariboru naznanja, da ne more nobene učenke več sprejeti v internat, ker so vsa mesta že oddana. Pač pa še sprejema zunanje učenke v sledeče šole, ki se nahajajo v omenjenem zavodu: 1. višja dekliška šola s posebnim ozirom na gospodinjske poklice, 2. ženska obrtna šola (I. let.), 3. kuharsko-gospodinjska šola. Obiskovalke višje dekliške šole lahko vstopijo po dovršenem II. letniku v peti razred realne gimnazije. Tretji letnik te šole pa izvežba učenke temeljito v gospodinjstvu. V prvem letniku obrtne šole se izvežbajo učenke v šivanju perila.

dn Dijaški dom v Ptuj. Starši, ki želijo dati svoje sinove v zavod, naj se čim prej javijo, da dobijo pravočasno obvestilo o sprejemu in go-

jenčevi številki, s katero morajo biti označeni vsi gojenčevi predmeti, zlasti perilo. Vpis v gimnazijo (od 1. do 3. razreda je realna gimnazija), pripravljalni razred trgovske šole, v meščansko in event. v ljudsko šolo oskrbi vodstvo dijaškega doma, ako se mu vpošlje zadnje izpričevalo, krstni list in izpričevalo o cepjenih kozah.

dn Mladika v Ptiju. Gojenke internata lahko obiskujejo gimnazijo, ki je od 1. do 3. razreda realna, meščanska šola, gospodinjstvo šola (starost 16 let) in višjo dekliško šolo. Prijave se naj takoj pošljejo na vodstvo Mladike v Ptiju.

dn Jugoslovanski kreditni zavod, ki se je ustanovil v Ljubljani ni identičen z kreditnim zavodom v Ljubljani v Prešernovi ulici, ki je podružnica c. kr. avstrijskega kreditnega zavoda na Dunaju. Na poslopju tega nemškega avstrijskega kreditnega zavoda v Ljubljani je še sedaj — deset mesecev po preobratu — velik dvo-glavi c. kr. avstrijski orel. Tako si upa nemški kapital še sedaj izživati Slovence v beli Ljubljani, nezavedni Slovenci pa ga še vedno podpirajo ter mu nosijo svoje groše. — Osamosvojitvi se moramo tudi gospodarsko, sicer nam politična svoboda nič ne pomaga. Opozorjamo na oglas jugoslovanskega kreditnega zavoda ter ga vsem zavednim jugoslovanom priporočamo. Jugoslovanski kreditni zavod je pod drž. nadzorstvom SHS ter je varnost deležev in vlog gotovo večja kakor pa pri onih tujih zavodih, ki bodo slej ali prej morali likvidirati.

dn Užitinski uslužbenci v Sloveniji in nova draginska doklada. Doželim uslužbencem se je že 1. avg. t. l. oziroma naslednje dni izplačala nova površana draginska doklada! Užitinski uslužbenci pa čakamo zaman na to doklado. Danes je že 10., pa še vedno nismo prejeli površane draginske doklade! To vendar ni demokracija, da se enim kategorijam delovnih uslužbencev izplačuje drugim pa ne.

dn Gostje, ki po preteku policijske ure še bivajo v gostilni, oziroma kavarni, se obsodijo glasom naredbe dež. vlade št. 259 z dne 9. jan. t. l. na globo od 20 K do 200 K. Ako obsojenec globo ne more plačati, se ta izpremeni v zaporno kazen; za vsakih 20 K se računa en dan zavora.

dn Pogreša se Janko Brenčič, ki je nazadnje služil kot dobrovoljec na solunski fronti, v avstrijski armadi pa pri 17. pp. 8. stotniji ter je bil vjet novembra 1914. Naprošajo se vračajoči se dobrovoljci naj eventualne podatke sporoče njegovim ženi Ani Brenčič, Drenov grič pri Vrhniki.

Ljubljanske vesti.

I Vseučiliška komisija ima svojo XVIII. redno sejo v četrtek, dne 11. septembra ob 17. uri v deželnem dvorcu, soba št. 77/78. Te seje naj bi se udeležili vseučiliški profesorji kolikor mogoče polnoštevilno.

I Vest. Si li izpraša vsak dober pevec ali pevka vsak dan vesti, je li kaj storil za osvobodeno domovino? Na polju kulturnega dela pevka in pevec lahko veliko storiš, ako pomagáš dvigati zaklad naše slovenske pesmi. Jug in sever hočemo seznaniti z našo pesmijo. Zato vstopi v zbor „Glasbene Matice“! Priglasite se osebno ali po dopisnici na pevski odbor „Glasbene Matice“ do 15. septembra.

I Na obeh ljubljanskih gimnazijah, to je na humanistični gimnaziji na Poljanski cesti se prične šolsko leto 1919/20 dne 22. septembra t. l. z vpisovanjem v prvi razred. V 2. do 4. razred se bodo vpisovali učenci dne 25. sept., v 5. do 8. razred dne 26. septembra. Sprejemni izpiti za prvi razred se vrše 23. sept., ponavljalni, dodatni in sprejemni izpiti v 2. do 8. razred pa 24. septembra. Otvoritev sv. maša bo dne 27.; redni pouk se prične v ponedeljek, 29. sept.

I Mestni dekliški licej in licejska ljudska šola. Šolsko leto 1919/20 se prične na liceju z dnem

22. septembra. Novih gojenk se ne sprejema več, ker so vsi razredi že zasedeni. Gojenkam, ki so bile že na zavodu, se je javiti v sredo, 24. septembra med 10.—12. uro v Mladiki z zadnjim spričevalom. Ponavljalni in dodatni izpiti se vrše v sredo, 24. sept. ob 8. uri. — Vpisovanje v I. razred licejske ljudske šole je v ponedeljek, 22. sept. od 9.—10. ure v Mladiki. K vpisovanju se je zglasiti s krstnim listom in spričevalom o cepjenih kozah. V višje razrede licejske ljudske šole se ne sprejema več novih gojenk. Pouk prične v torek, dne 23. sept. ob 8. uri.

I Trgovski tečaj na liceju. Vpisovanje v trgovski tečaj na liceju boče v ponedeljek, dne 29. sept. od 8. do 10. ure v Mladiki. Sprejemna skušnja se vrši v torek, dne 30. sept. ob 9. uri. V enoletni trgovski tečaj se sprejemajo absolventke: osmega razreda ljudskih šol, trirazredne meščanske šole, vsaj štirih razredov liceja in prvega letnika učiteljskega, ako imajo v računstvu, jeziki, zemljepisju in zunanji obliki najmanj red dobro (2), ako so dopolnile petnajsto leto in napravilo sprejemni izpit. Z absolviranim petim razredom liceja in absolviranim drugim letnikom učiteljskega odpade sprejemni izpit.

I Dirka kluba slov. kolesarjev Ilirije je preložena na 14. t. m., ker se vrši 21. t. m. v Zagrebu velika dirka 100 km. za jugoslovansko prvenstvo. Za dirko se je treba prijaviti najpozneje do 11. t. m. klubovem podpredsedniku g. Gorcu, Gosposvetska c. 14 in zaeno vplačati prijavnino v znesku 3 K. — Ponovno se vabijo vsi športniki, da se dirke udeležijo ter da se prijavijo h klubu, ako še niso člani. Po dirki se vrši zabavni večer v vseh gornjih prostorih Narodnega doma.

I Ljubljanska mestna zastavljalnica naznanja p. n. občinstvu, da se vrši dne 11. septembra t. l. redna mesečna dražba v mesecu januarju 1919 zastavljenih predmetov, dragocenosti in efektov (blaga, perila, strojev, koles itd.) od 15. do 18. ure v uradnih prostorih, Prečna ul. 2. Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovitev zapadlih predmetov, temveč le najkasneje zadnji uradni dan pred dražbo.

I Društvo zasebnega uradništva Slovenije sprejme: 1. vodjo pisarne, ki boče obenem tudi urednik društvenega glasila. Znatl mora strojepis, biti vreden in imeti veselje do organizatoričnega dela; 2. pomožno uradnico, z lepo ročno pisavo in znanjem strojepisa. — Pismene ponudbe je vložiti do 20. t. m.; priložiti je spričevala. — Društvo zasebnega uradništva Slovenije v Ljubljani, Gosposvetska cesta 13/II.

I Našla se je damaka broška z briljanti. Kdor jo je zgubil, naj se zgasi pri g. M. Dolničarju v Šmartnem ob Savi pri Ljubljani.

I Vse absolventke „Prvega slov. zas. trgovskega tečaja“ (P. Gärtner-Gorazd), ki so se pri državni posredovalnici za delo priglasile za službo naj se v lastnem interesu takoj zglase v moji pisarni Rimska c. 18/I, levo, Franc Gorazd (Gärtner).

I Christofovemu učnemu zavodu v Ljubljani je poverjenstvo za uk in bogočastje dovolilo obnovitev tečajev za stenografijo in strojepis. Vpisovanje se vrši še cel tekoči mesec vsak dan na Domobranski cesti 7. — Začetek šolskega leta 1. oktobra ob 8. uri zjutraj.

Pokrajinske vesti.

kr. Deška meščanska šola v Mariboru. Natančnejši podatkov o novem ustroju deške meščanske šole v Mariboru še nimamo. Šola bo imela skoraj gotovo temeljne slovenske razrede z nemškimi vzporednimi. Naval zunanjih učencev bo, kakor vse kaže, izredno velik. Vsprejeti bodo v kolikor bo na razpolago prostor s pripombo, da plačajo učenci, ki niso doma v mestu, prispevek za učila v znesku 50 K. Prispevek za pred vpisom plača

pri mestnem šolskem svetu, ki ga na utemeljeno prošnjo lahko odpusti. Vpisovanje v deško meščansko šolo je dne 16. in 17. septembra, po potrebi tudi še 18. septembra. Radi natančnega vpisovanja je potrebno, da prinesejo vsi učenci seboj zadnje izpričevalo, krstni list, domovnico in izpričevalo o cepjenih kozah. Pričetek šole je v ponedeljek, dne 22. septembra t. l.

kr. Jugoslovanski policaj v avstrijski uniformi, je prišel v četrtek, dne 4. t. m. ob 10h zvečer v restavracijo Lamper v Sevnici ob Savi ter je navzoče goste, ki so se začudeno povprašali, kako prihaja sem avstrijsko uniformirani „Feldwebel“, vse po vrsti zapisal in jim zagrozil s kaznijo. Vprašamo kr. orožniško poveljništvo, imajo ti orožniki s strani poveljništva ukaz posluževati se avstrijske uniforme, ali delajo to na lastno pest ter s tem izzivajo, naše že itak zelo razburjeno prebivalstvo. Odločno protestiramo proti temu, da se nas z avstrijsko uniformo spominja na težke čase, ko smo morali trpeti v avstrijskih ječah. Domačini ter koroški in primorski begunci.

kr. Rogaška Slatina. Ravnateljstvo zdravilišča opozarjamo, da v bodoče ne pripuščajo dvorane takim ljudem, ki mislijo, da je naše zdravilišče pribežališče za različne diletante, ki spadajo pač kam drugam, ne pa v našo jugoslovansko svetovnoznano zdravilišče. Naravnost škandalozno je, da se pusti raznim Židom prirejati koncerte pod krinko Jugoslovanstva, kakor se je to zgodilo dne 29. t. m. Rezultat celega večera je bila profanacija jugoslovanske misli in umetnosti, kajti to nam je pokazal že „program“.

Zadnje vesti.

Socijalisti proti dr. Korošcu.

Ldu Belgrad, 9. septembra. „Pravda“ in ostali belgrajski listi naglašajo, da dr. Korošec ne stopi v vlado, ker se temu protivijo socijalisti, vendar se ne ve, kaj namerava storiti dr. Korošec. Danes ob 10. uri so priredili radikalci sejo. Zdi se, da se bo našel način, da pride v vlado tudi dr. Korošec.

Gospodarstvo.

g Stanje živine in prašičev. Ker se od raznih strani vedno ponavlja, deloma nevedoma, deloma pa vedoma

Izvirna telefonska in brzojavna poročila „Jugoslaviji“.

Radikalci razbili pogajanja.

Belgrad, 9. septembra. Danes cel dopoldan so stali poslanci v nervoznem pričakovanju objave novega kabineta. Ob 1. pop. pa je nenadoma postal Protić min. predsedniku Davidoviću pismo, v katerem ga obvešča, da radikalci vkljub doseženemu sporazumu ne verujejo v možnost uspešnega skupnega dela z demokrati ter da zato odklanjajo vstop v vlado ter sploh prekinjajo vsako nadaljnjo pogajanje z vlado. To radikalno besedolomstvo je vzbudilo tako v demokratiškem, kakor tudi v ostalih parlamentarnih krogih začudenje in ogorčenje. Zdaj je postalo jasno tudi največjim optimistom, da radikalcem sploh ni za rešitev krize, ampak da hočejo pogajanja samo vlačiti, kakor sem to že svoj čas poročal. Tudi sedaj še ni jasno, kakšen namen zasledujejo.

Širilo se najrazličnejše verzije. Prva je, da hočejo pričakati Pašića, a druga, da obstoja med radikalci, Narodnim klubom in Jugoslov. klubom tajen sporazum, glasom katerega naj bi se osnovala jugoslovanska država na popolnoma drugačnem principu, kakor hočejo to demokrati in sicer na principu federalistične države. Koliko je na teh in drugih verzijah resničnega, se danes še ne da presoditi. Gotovo pa je, da so radikalci pahnili državo v novo težko krizo.

Nesklepčnost seje narodnega predstavništva.

Belgrad, 9. sept. Današnja seja narod. predstavništva je bila popolnoma pod utisom dejstva, da so se pogajanja z radikalci vnovič razbila. Za razpravo zato ni bilo nikakega zanimanja. Ko se je glasovalo v drugem čitanju o dvanajstih, je predsednik konstatiral samo 140 poslancev, da torej ni navzoče število, ki je potrebno za quorum. Zato je predsednik sejo kot nesklepno zaključil in sklical prihodnjo sejo za jutri.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po usah gostilnah, kavarnah in brivnicah! Pridobivajte novih naročnikov!

z namenom trditev, da je naša živinoreja in prašičereja uničena, zato podajamo sledeča pojasnila o dejanskem stanju sestavljena po uradni statistiki:

Okrajno g'avar.	G o v e d a			P r a š i č i		
	1910	1918	1919	1910	1918	1919
Črnomelj	14700	14353	13941	13197	8063	7921
Kamnik	20621	17726	18577	15481	11448	6880
Kočevje	20076	17733	18787	12265	6976	8543
Kranj	27849	21500	24067	15165	6963	8119
Krško	22714	21120	22764	32876	20289	21641
Litija	19596	17706	19661	12155	7921	9330
Ljublj. okol.	28944	25146	27862	14648	12750	13546
Novomesto	22771	20011	22366	25102	11970	15821
Radovljica	12964	11227	11116	11209	6881	6083
	190235	166522	179161	152098	94261	97894

Mogoče nam je o tem objaviti le stanje od nezasedenih okrajnih glavarstev bivše Kranjske dežele. Za Štajerske in Koroške okraje nam manjka točnih podatkov iz leta 1910, deloma pa tudi iz leta 1918. Kolikor pa se je dalo konstatirati, je stanje živine na Štajerskem padlo za polovico več, kakor na Kranjskem. Iz zgoraj navedenih števil je razvidno, da imajo nekateri okraji sedaj več živine, kakor pred vojsko. To so: Litija, Novomesto, Radovljica in Krško. Tudi Kranjski okraj bi je imel več, ako bi ne bili zasedeni nekateri kraji, kakor na pr. Sorica in Oselca. V vseh političnih okrajih se je število živine znižalo pri skoraj 200.000 glavah za 11.074 glav ali okoli 5½%. V resnici pa tudi teh 11.000 glav ne manjka, ako upoštevamo, da se je pri številu, ki se je to leto vršilo, veliko živine zamočalo iz strahu pred event. revizijami. To vedo župani, ki so štetje vodili, najboljše sami. Tudi razmerje med mlado

in staro živino je precej tisto, kakor je bilo leta 1910.

Precej slabša slika pa je pri prašičih. Temu pa je vzrok, ker je bilo med vojsko veliko pomanjkanje krme, krompirju in repi je bila cena zelo visoka radi pomanjkanja živil in se vsled tega ni porabila za krmo prašičev. Vendar je število že precej dorastlo, — tako, da bo prišlo število prašičev v dognednem času na normalno stanje.

S tem upamo, bo javnost poučena in se ne bo dala begati z neresničnimi govoricami, katere širijo taki ljudje, ki zasledujejo kake ovsre interese bodisi tudi na stroške resnice in dejanskega položaja.

g Srbsko nakupovanje plemenske govede v Sloveniji. Glavna zveza srbskih kmetijskih združenj namerava v kratkem v naši pokrajini nabaviti plemenska goveda za one tamošnje živinorejce, ki so med vojno prišli ob živino. Ker je ravno v-

noševanje plemenske govede izredne važnosti za bodočnost in povzdigo naše živinoreje, priporočamo vsem živinorejcem, živinorejskim zadrugam in drugim kmetijskim organizacijam, da gredo tem nakupovalcem pri nakupovanju in prevažanju živine kolikor mogoče na roko. Deželna vlada za Slovenijo, poverjenišvo za kmetijstvo.

g Lanene tropine. Dolgotrajna vojna je povzročila, da so povsod zmanjkala močna krmila in še danes jih primanjkuje povsod v veliki meri. Posledica tega je pomanjkanje mleka, ki ga dandanes ne moremo pridobiti niti toliko, da bi zagledali ž njim naša mesta. Druga posledica leži v slabem stanju naše mlade živine, ki je ne more vzrejevati tako umno, kakor bi bilo potrebno za izboljšanje živinoreje. Posebno veliko potrebo občutimo na oljnatih tropinah, in glede teh posebno lanenih, ki so za vzrejevanje telet in za krave molznice posebne velike važnosti. Dobre lanene tropine imajo povprečno 2 in pol krat toliko beljakovin in toščobe v sebi kolikor jo imata oves in koruza, dvakrat toliko kakor pšenični in pa rženi otrobi,

trikrat toliko kakor dobro seno. Račijo se najbolje na ta način, da se najprej ovlaži rezanica, nanjo se potrosijo lanene tropine in morebiti nekaj otrobov ter se vse skupaj dobro pomeša. Z ozirom na starost in velikost telet se poklada na glavo po 1/4 do 1/2 kg, enoletni 1/2 do 1 kg lanenih tropin na dan. Kravam dajemo po 1 kg 1 1/2 kg. Posebno hvaležne za to krmno so molzne krave, če jih dobivajo v piljači 14 dni pred otelevitvijo in 14 dni po nji. Ta zelo okusna in lahko prebavna piljača tako okrepi živali, da navadno lahko prestanejo otelevitev, pa tudi pozneje ne obole tako lahko. Krave molznice pa se sploh izkažejo hvaležne za vsak dodatek lanenih tropin s povečano množino mleka, ki se ga od njih namože. Slovenski kmetijski družbi se je posrečilo dobiti nekaj vagonov lanenih tropin, ki jih bo oddalala v pred vrsti svojim udom po K 170 za 100 kg franco Ljubljana. Vreče se mora plačati posebej, ako jih ne prinese odjemalec sam s seboj.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.
Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Daljnogled:

na prizme, Zeiss, velik, poseben svetloben, brez torbe, se proda. Cena 500 K. Ogleda se v upravi „Jugoslavije“.

Učenca

poštenih starišev, povsem zdravega, s potrebno šolsko izobrazbo in kateri ima veselje do trgovine, sprejme takoj in pod ugodnimi pogoji trgovska firma **J. KUŠLAN**, Kranj, Gorenjsko.

Fotografi amaterji!

Razpošiljamo po pošt-nem povzetju, sort. zavitke z fotografiranimi potrebščinami in sicer, papir in kartone v velikosti 6/9, 9/12, ter večje, po tovar. cen. Poštni sortir. zavitek ca. K 50.—

Rudolf Zoré & Komp.
Ljubljana.

Kolobarji

iz suhega, mehkega lesa za podkuriti, v vsaki množini dobavlja

F. & A. Uher

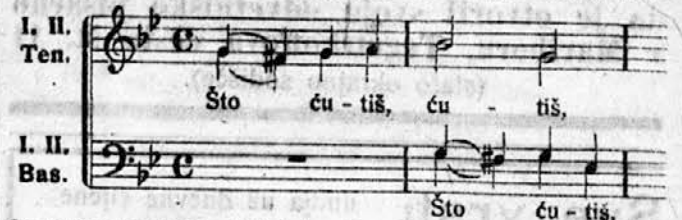
Pisarna: Šelenburg. ul. 4.
Skladišče: Slomškove ul. 12.

Pevci in pevska društva — pozor!

MALA PESMARICA

(žepna izdaja 11 × 15 cm)

Št. 1. Davorin Jenko: Što čutiš, Srbije tužni? Moški zbor.

Št. 2. Ivan pl. Zajc: Zrinjsko-Frankopanka. Moški zbor.

Vsaka pesem stane 1 K; 11 izv. 10 K. — Dobiva se v Zvezni knjigarni, Ljubljana, Marijin trg 8.

Trstje stukadur

se dobi v vsaki množini po najnižji ceni Jeranova ulica št. 11, Ljubljana.

Prostovoljna dražba.

Danes, 10. septembra ob 5. uri popoldne se proda **70 hl bizeljskega vina** letnik 1917

v skladišču pri Ranzingerju, Cesta na južno železnico.

Novost!

Vse vrste pisarniške potrebščine.
Vse vrste šolske zvezke.
Vse vrste cigaretni papir.
Vse vrste cigaretno stročnice.
Vse vrste trakove za pis. stroje.
Vse vrste razglednice.
Vse vrste barvaste in druge papirje.
Vse vrste knjig.

Na debelo in drobno.

Jos. Omersa, trgovina z vsemi pisarniškim in šolskim potrebščinami:
Ljubljana, Dunajska cesta 6, I. nadstr.

Med. univ. dr. France Toplak

ordinira za ženske bolezni, porodništvo in splošne bolezni **Maribor, Glavni trg št. 18** (vokal Vetrinjske ulice), od 1/2 9. — 10, ter od 1/2 3. do 4.

Sirite med narod

sledede knjige in brošure:

1. Koroška. Spisal Carantanus. Pridejan je zemljevid v barvah Koroške. Cena 4 K.
2. Poglavlje o stari slovenski demokraciji. (Gospodstvo polje.) Spisal dr. Bogumil Vošnjak. Cena 2 K.
3. Naša Istra. Spisal Fran Erjavec. Cena 1 K.
4. Problemi malega naroda. Spisal Abditus. Cena 2 K.
5. Jugoslovanska žena za narodovo svobodo. Uredil Alre. Cena 2 K.

Slovenci, Slovenke! Zavedajmo se svojih pravic, spoznavajmo svojo domovino. Vsakdo naj se pouči o najbolj perečih naših vprašanjih. Naročite te knjige in brošure, širite jih med ljudstvom! Dobivajo se v upravnistvu „Jugoslavije“ v Ljubljani in pri njenih podružnicah v Celju, Mariboru, Ptujju in Novem mestu ter v vseh knjigarnah.

POZIV!

Pozabila se je ročna torbica v nedeljo v vlaku št. 39 z važnimi dokumenti. Ker papirji za najditelja nimajo nikake vrednosti, za stranko so pa velike važnosti, se prosi pošten najditelj naj pošlje papirje po pošti v drožarni Košmerlj v Frančiškanski ul. št. 6, denar si pa za nagrado lahko obdrži.

Kolinska cikorija

v zavitkih po 1/2 kg se dobi na debelo.

Rudolf Zoré & Ko.
Ljubljana.

Ključavničarje

starejše, dobro izvežbane za železokonstrukcije in izvežbanega

strugarja za orodje se išče.

Elektrarna FALA ob Dravi.

Ključavničar

starejši izvežban v autogeničnem rezanju in varjenju se išče.

Elektrarna Fala ob Dravi.

UREČE

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno in plačuje najbolje trg. firma

J. Kušlan,
Kranj, (Gorenjsko)

Prodaja se:

Wanderer motorno kolo 4 HP. 2 Cylindra dobro ohranjeno se proda. A. Gorec, Ljubljana, Marije Terezije cesta 14. 1342

5 delnic ljubljanske kreditne banke (emisija decembra 1918) prodam po ugodni cen. Naslov v upravi. 1340

Tovorni voz z diro na peresih osi na olje za 1 ali 2 konja se ceno proda. Fr. Škafar, Rimska cesta št. 16, Ljubljana. 1333

Kupi se:

Kupim vse številke lista „Slov. Stajerci“ (v Kranju izhajal) in letnik 1909 in 1910 lista „Narodni List“ (v Celju izhajal). Dajem za njih i cigareta i duhan. — Ponudbe na naslov: Zlatko Planinc, žurnalista, Mostar (Hercegovina). 1345

Kupi se dobro ohranjeno pisalno mizo in pisemski stiskalni stroj. Ponudbe pod M. S. na upravnistvo. 1341

Kupim po visoki ceni bukov les z izvoznico v Nemško Avstrijo. Kdor lahko isto preskrbi, blagovoll ponudbe staviti na naslov Josip Kürbisch, Celje. 1329

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETI, parna žaga za drž. kolodvorom v Ljubljani. 419

Službe:

Učenca, poštenih starišev, ki je dovršil vsaj jedno gimnazijo ali realno sprejme trdka z železnino in špecerijo, Kastelic Franc, Kandija, Novo mesto. 1319

Razno:

Ponudim samo gostilničarjem in trgovcem silvovko, rum, brinjevec, pristni konjak v najboljši kakovosti. 1306 Splitzer, Ljubljana, Kolizej.

Mizarska delavnica za 8 delavcev se z orodjem vred odda v najem, kje pove uprava. 1331

Dobro idoša gostilna se išče za takoj v najem v lepem kraju v Sloveniji. Ponudbe prosim pod „Lep kraj“ pošto ležeče, Trušnje—Velikovec. 1336

Mesečno sobo za dobo 5 mesecev s hrano ali pa tudi brez nje išče mladi gospod. Ponudbo z navedbo zahtevka prosim pod št. 100/IV na upravo lista. 1339

Prva krojaška delavnica za popravila, čiščenje in likanje vseh vrst moških oblek Fr. Ahčin Gajevi ulici št. 2 (nasproti glavne pošte). 1343

Francuski tečaj otvori diplomirana učiteljica. Mesečni bonor 24 K. Prašakova ul. 10/III. desno. 1343

„GADJE GNEZDO“.

Spisal Vlad. Levstik. Izdala Zvezna tiskarna v Ljubljani. Cenabroj. 8 K. vezano 10 K. GADJE GNEZDO je najlepša povest, kar jih je izšlo zadnja leta.

P. n. trgovcem in slavnemu občinstvu se priporoča kot posredovalec v kupčijskih zadevah vseh vrst tudi posestev in hiš trgovska posredovalnica **STERN A. Benjamin** Ipavčeva c. št. 12. Celje.

Hiša

s 3 stanovanji in obširnimi vrtom se takoj ceno proda. Naslov pove: Anončni zavod

Drago Beseljak,
Cankarjevo nabrežje 5

Svarilo!

Brož z več briljanti, v sredi velik modri kamen, na potu od Židovske ulice do južnega kolodvora in v vozu do št. Vida, v soboto popoldne od 2.—4. zgubljen. Drag spomin. — Pošten najditelj dobi lepo nagrado. Vrne se Židovska ulica št. 6. I. nadstropje. Pred nakupom se svari.

Jadranska banka

Delniška glavica: K 30.000.000.—, Rezerva nad K 10.000.000.—.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Trst, Zader.

Ekspozitura: Kranj.

Brzoijavni naslov: **Jadranska.**

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek: plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Odvetnik Dr. Ferdo Müller

prej odvetnik v Celovcu

naznanja,

da je otvoril svojo odvetniško pisarno
v Mariboru, Tegetthoffova cesta št. 11
(staro okrajno sodišče).

Sve vrsti

nudja uz dnevne cijene

Trgovačko

komisionalni posao

F. J. Ambrošić,

Virovitica, Slavonija.

živežnih
namirnica

Pavao Broz i drug

Zagreb, Kolodvorska cesta br. 17

nudi

20 vagona ovsa

na prodaju.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Frido Lenárd

Malči Lenárd roj. Vidmar

poročena 8. septembra 1919.

Mokronog

Glinek pri Mokronogu

Import.

Westing-

house

Watt

Kremg-

nozky

Metax

Export.

Baterije, žarnice vseh tipov
elektrotehn. predmeti
Gen. rep. za kraljestvo SHS
Janko Pogačar, Ljubljana, Mestni trg št. 25.

Najboljši uspeh imajo oglasi v
„Jugoslaviji“,
ker je zelo razširjena in jo vsakdo rad čita!

Vr. XII 3/17-91.

V imenu Njegovega Veličanstva Kralja!

Deželno sodišče v Ljubljani je razsodilo tako:
Franc Rozman, rojen 30. septembra 1872
v Št. Rupertu, pristojen v Trstu, kat., oženjen, trgovec
v Trstu, Škedenj št. 1034, sedaj v preiskovalnem
zaporu pri deželnem sodišču v Ljubljani, nekaznovan,
je kriv,

da je v Trstu in Ljubljani
I. v juliju in septembru l. 1915 pokupil večje
množine olja in masti, tedaj neutrpne potrebščine
v to svrhu, da bi njih ceno neprimerno navijal,
II. v času od konca l. 1914 do srede l. 1916
izrabljajoč po vojnem stanju povzročene izvanredne
razmere za neutrpne potrebščine kot za različna
olja in krmila kakor tropine iz araluda, sezama,
solnčničnega olja, lana, maka in rapsa, zahteval
dobičke od 20 do 366 %, tedaj očitno pretirane
cene in je s tem zakrivil

ad I. pregrešek draženja po § 17/2,
ad II. prestopke draženja po § 14/1 naredbe
od 7. avgusta 1915 št. 228 drž. zak. in

se obsoja
po § 17 naredbe od 7. avgusta 1915 št. 228 drž.
zak. z ozirom na § 267 kaz. zak. in 260 b kaz. zak.
na 3 (tri tedne strogega zavora, poostrenega z
1 trdim ležiščem na vsak teden, poleg tega na
plačilo globe v znesku 10.000 K oziroma za slučaj
neizterljivosti na 2 (dva) meseca zavora ter po
§ 389 k. p. r. v povrnitev stroškov kazenskega
postopanja in izvršitve kazni.

Jugoslovanski kreditni zavod r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Marijin trg 8, Wolfova ulica 1

Sto in stoletja smo bili zasluženi in hlapci na lastni zemlji, končno smo dosegli svojo svobodno neodvisno državo
S tem pa še ni doseženo vse, kajti s tem je vstvarjena šele podloga, so dani šele pogoji za razvoj in napredek in baš
sedaj je treba intenzivnega dela na gospodarskem polju.

Slovenska zemlja je vsled svoje ugodne lege in obilice prirodnih zakladov tako pripravna za industrijalno delo,
da nas bodo tujci zopet zaslužili v kljub naši lastni državi, če se ne bomo gospodarsko ojačili in osamosvojili.

Kakor hitro dobi moč tuji kapital, smo uničeni in gospodarsko zasluženi. Rešiti nas more le intenzivno gospo-
darsko delo med kmetskim in meščanskim prebivalstvom. To se bo pa dalo doseči s pospeševanjem slovenske trgovine,
industrije ter obrti. Naši trgovini, industriji in obrti se odpira velikansko polje.

Delajmo, da nas tujci ne prehitijo! Ker je pa za gospodarsko delo treba denarja, denarja in zopet denarja, mo-
bilitizirajmo o pravem času svoj kapital, da nas ne prehitijo tujci, osobito židi, ki rinejo v Jugoslavijo kot v obljubljeno
deželo, ker vedo, da je pri nas — bodočnost.

Če smo tudi majhen reven narod, a v združenju je moč, ki je ne premagajo posamezniki, bogatini tujci. Radi-
tega so se združili slov. in hrv. trgovci in obrtniki ter osnovali „Jugoslovanski kreditni zavod“, registrovano zadrugo z ome-
jeno zavezo v Ljubljani, ki se bo iz majhnih početkov razvila v velik zavod, ki bo ščitil in podpiral jugoslovansko trgo-
vino, industrijo in obrt.

Vabimo na sodelovanje vse, ki jim je razvoj in napredek slovenske trgovine, industrije in obrti pri srcu. Po sklepu
občnega zbora z dne 12. junija t. l. razpisujemo

I. subskripcijo en milijon kron deležev

in sicer 10 000 deležev po 100 K (sto kron) da se tudi mali
trgovec in obrtnik lahko udeleži. Vsakdo lahko podpiše po-
ljubno število deležev. Vsak delež ima na občnem zboru en
glas. Priglašeni deleži se imajo vplačati takoj ali najkasneje
do konca tega leta. Deleži se glasijo na vplačitelja in imajo
pravico do dividende od 1. januarja 1920 naprej. Pred 1. ja-
nuarjem 1920 vplačani deleži se bodo od dneva vplačila do
konca leta obrestovali po sklepu občnega zbora.

Pri nadaljnjih emisijah deležev bodo imeli vedno pred-
nost priglašenci te prve emisije.

Pojasnila daje in prijave ter vplačila sprejema „Jugoslo-
vanski kreditni zavod“ r. z. z. o. z. v Ljubljani, Marijin trg 8 in
Wolfova ulica 1.

Velika je postala naša domovina in čaka nas mnogo
gospodarskega dela. Osvobodili smo se narodno — osvo-
boditi se moramo pa tudi gospodarsko, ker le neodvisno in
pozitivno gospodarstvo je in bo podloga zdravi in
močni državi, kakršno si pač želimo. Mobilizirajmo
torej svoj kapital... Kamen do kamena, zrno
do zrna... in če smo tudi majhen narod, združeni
bomo zmagali tudi gospodarski.

Upravni svet.

Jugoslovanski kreditni zavod r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Marijin trg 8, Wolfova ulica 1

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči
račun ter jih obrestuje po

4%

čistih brez odbitka.

Inkaso faktur in trgovske informacije.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa
tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na
vknjižbo, poročstvo, vrednostne papirje, in na
blago ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.
Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.